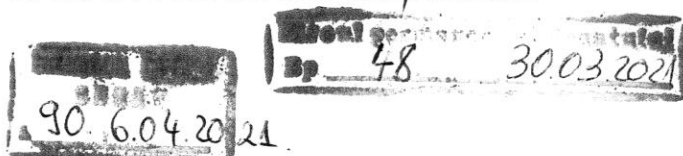

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3689 din data de 26.03.2021

Domnului Ciprian Bucur,
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Având în vedere adresa dumneavoastră nr. XXXV/1008/1.03.2021, prin care ați transmis, spre avizare, Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil* (b48/22.02.2021), vă comunicăm că solicitarea formulată a fost analizată în ședința Comisiei nr. 1 comună - „*Legislație și cooperare interinstituțională*” din data de 23 martie 2021.

Așa cum rezultă din expunerea de motive, propunerea legislativă a fost inițiată ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 795 din 4 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1299 din 28 decembrie 2020, prin care s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

Comisia a constatat că la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii a fost realizată anterior o analiză a efectelor Deciziei nr. 601 din 16 iulie 2020 și ale Deciziei nr. 795 din 4 noiembrie 2020 pronunțate de Curtea Constituțională, din perspectiva activității instanțelor judecătorești, în scopul identificării unor soluții legislative în vederea punerii de acord a dispozițiilor declarate neconstituționale cu Constituția României, republicată, precum și cu jurisprudența instanței de contencios constituțional.

Aspectele respective au fost analizate în ședința din data de 3 martie 2021 a Comisiei nr. 1 comună – „*Legislație și cooperare interinstituțională*”, care a apreciat că inițierea demersurilor legislative pentru transpunerea deciziilor Curții Constituționale presupune un demers interinstituțional complex de analiză a întregului cadru legal privind capacitatea civilă a persoanei fizice și ocrotirea persoanei fizice, propunându-se constituirea unui grup de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții și ai Consiliului Superior al Magistraturii, fiind sesizat în acest sens Ministerul Justiției.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Considerentele care au justificat demersul anterior al Consiliului Superior al Magistraturii sunt aplicabile și în ceea ce privește Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, motiv pentru care vă transmitem anexat, în copie, adresa nr. 15558/2020, 748/2021 din data de 11.03.2021 comunicată Ministerului Justiției și minuta ședinței din data de 3 martie 2021 a Comisiei nr. 1 comună – „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Cu deosebită considerație,

Judecător Mihail Bogdan Mateescu
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
COMISIA NR. 1 - comună "Legislație și cooperare interinstituțională"

Prezenta se va publica pe site.

Coordonator

Judecător Andrea-Annamaria CHIȘ, membru CSM

Minuta din data de 03 martie 2021, ora 09.00,
etaj 1, sediul Consiliului Superior al Magistraturii

Componenta comisiei:

Coordonator comisie:

- judecător Andrea – Annamaria CHIȘ, membru CSM

Membrii comisiei:

- judecător Mihai – Bogdan MATEESCU, președinte CSM
- judecător Simona MARCU, membru CSM
- judecător Mariana GHENA, membru CSM
- judecător Lia SAVONEA membru CSM
- judecător Nicoleta – Margareta ȚÎNȚ, membru CSM
- judecător Gabriela BALTAG, membru CSM
- judecător Evelina – Mirela OPRINA, membru CSM
- judecător Mihai Andrei BALAN, membru CSM
- procuror Codruț OLARU, membru CSM
- procuror Nicolae – Andrei SOLOMON, membru CSM
- Teodor Victor ALISTAR, membru CSM
- Romeu CHELARIU, membru CSM

Aparatul propriu:

- judecător Andreea Uzlău, director DLDC
- judecător Constantin NICOLAE, șef serviciu SLD – DLDC

Secretariat C1

- consilier Paul POPA, director Cabinet membru CSM
- consilier Mariana DINCĂ, DLDC

Nr. crt.	Număr lucrare	Obiectul lucrării	Soluția Comisiei
<u>I. Propuneri de modificare acte normative</u>			
I	15558/2020	Punct de vedere referitor la solicitarea Ministerului Justiției privind inițierea evaluării sistemului actual de ocrotire a persoanei fizice prin mijloace de drept	Comisia a decis reunirea punctelor 1 și 2 de pe ordinea de zi, respectiv a lucrărilor nr 15558/2020 și nr 748/2021, apreciind că problemele analizate sunt în strânsă

	civil în contextul declarării neconstituționalității dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil	legătură și este necesară o abordare corelată a acestora. Comisia și-a însușit punctele de vedere ale DLDC, cu precizarea că, în ceea ce privește Decizia Curții Constituționale nr. 795/2020, soluția potrivită de reglementare este cea prezentată la pct. 3 din Nota DLDC, vizând modificarea Codului Civil în sensul partajării atribuțiilor de control privind exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc între autoritatea tutelară și instanță. Totodată, având în vedere că, în perioada de timp considerabilă trecută de la intrarea în vigoare a Codului Civil, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară nu a fost completată în sensul organizării instanțelor de tutelă și nici nu se prefigurează un demers în acest sens în perioada următoare, Comisia, <i>cu majoritate</i>, a apreciat că se impune renunțarea la soluția normativă vizând constituirea instanței de tutelă. Cu aceste precizări, Comisia a decis transmiterea unei adrese către Ministerul Justiției în sensul celor reținute, cu propunerea de constituire a unui grup de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții și ai Consiliului Superior al Magistraturii. În cuprinsul adresei către Ministerul Justiției, va fi semnalată și necesitatea ca problematica punerii în acord a cadrului normativ cu Decizia Curții Constituționale nr. 795/2020 să fie rezolvată cu celeritate, date fiind implicațiile majore pe care această Decizie le are în privința activității instanțelor de judecată. În ceea ce privește modalitatea de implementare a Deciziei Curții Constituționale nr. 795/2020, a fost exprimată și <i>opinia minoritară</i> în sensul că soluția normativă vizând constituirea instanței de tutelă ar trebui menținută.
2.	748/2021	Notă centralizatoare ca urmare a consultării instanțelor judecătorești cu privire la efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 795 din 4 noiembrie 2020 A se vedea soluția de la punctul I.

		- propuneri Curtea de Apel Târgu-Mureș	
3	4133/2021	Punct de vedere referitor la solicitarea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului României privind propunerile legislative vizând pensionarea magistraților cu vechimea cuprinsă între 20-25 de ani	<i>Cu majoritate</i>, Comisia a decis trimiterea lucrării pentru dezbateri în Plen. A fost exprimată <i>opinia minoritară</i> în sensul refacerii lucrării.
<u>II.Solicitări vizând interpretarea unor dispoziții legale/ necesitatea inițierii unor acte normative</u>			
4	4/674/2021	Notă completatoare DRUO privind solicitarea domnului judecător Oreste Stamatiu, de recunoaștere a vechimii în funcția de referent de specialitate ca vechime în magistratură	Comisia, <i>cu majoritate</i>, și-a însușit Nota DRUO în sensul că soluționarea acestei solicitări excedează competențelor Consiliului Superior al Magistraturii. A fost exprimată și <i>opinia minoritară</i> în sensul soluționării pe fond a solicitării.

Coordonator
Judecător Andrea-Annamaria CHIȘ, membru CSM

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 15558/2020, 748/2021 din data de 11.03.2021

Domnului Stelian-Cristian ION,
Ministrul justiției

Stimate domnule ministru,

Consiliul Superior al Magistraturii apreciază cooperarea interinstituțională drept esențială pentru eficientizarea și asigurarea unui înalt nivel de independență și de transparență a sistemului judiciar, acesta reprezentând un domeniu ce presupune efortul comun al tuturor puterilor statului, în limitele atribuțiilor ce le sunt conferite de Constituție și celelalte acte normative.

Consiliul Superior al Magistraturii are îndatorirea de a se implica activ în aspectele care privesc autoritatea judecătorească, în strictă conformitate cu litera și spiritul actelor normative care guvernează Justiția română și în directă conlucrare cu celelalte puteri ale statului de drept.

După cum este cunoscut, prin **Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 27 ianuarie 2021, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 164 alin. (1) din Codul civil sunt neconstituționale.

Constând încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și art. 50, astfel cum se interpretează potrivit art. 20 alin. (1) din Constituție și prin prisma art.12 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Curtea a reținut, în esență, că măsura de ocrotire a punerii sub interdicție judecătorească prevăzută de art. 164 alin. (1) din Codul civil nu este însoțită de suficiente garanții care să asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Aceasta nu ține cont de faptul că pot exista diferite grade de incapacitate și nici de diversitatea intereselor unei persoane, nu se dispune pentru o perioadă determinată de timp și nu este supusă unei revizuii periodice.

Prin urmare, Curtea a arătat că orice măsură de ocrotire trebuie să fie proporțională gradului de capacitate, să fie adaptată la viața persoanei, să se aplice pentru cea mai scurtă perioadă de timp, să fie revizuită periodic și să țină cont de voința și preferințele persoanelor cu dizabilități.

De asemenea, la reglementarea unei măsuri de ocrotire, legiuitorul trebuie să țină cont de faptul că pot exista diferite grade de incapacitate, iar deficiența mintală poate varia în timp.

Tel: (+40)21-311.69.32

Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro

Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal: 100000

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Lipsa capacității psihice sau a discernământului poate lua diferite forme, spre exemplu totală/parțială sau reversibilă/ireversibilă, situație care reclamă instituirea unor măsuri de ocrotire adecvate realității și care, însă, nu se regăsesc în reglementarea măsurii interdicției judecătorești.

Prin urmare, diferitelor grade de dizabilitate trebuie să le fie atașate grade de ocrotire corespunzătoare, legiuitorul în reglementarea măsurilor juridice trebuind să identifice soluții proporționale. O incapacitate nu trebuie să conducă la pierderea exercițiului tuturor drepturilor civile, ci trebuie analizată în fiecare caz în parte.

Orice persoană trebuie să fie liberă să acționeze în vederea dezvoltării personalității sale, statul, în virtutea caracterului său social, având obligația de a reglementa un cadru normativ care să asigure respectarea individului, deplina exprimare a personalității cetățenilor, a drepturilor și libertăților lor, a șanselor egale, având ca rezultat respectarea demnității umane.

În motivarea deciziei menționate, Curtea a reținut că „*pentru ducerea la îndeplinire a obligațiilor prevăzute în Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități a fost desemnată Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care, potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 1.002/2019 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 9 ianuarie 2020, are funcție de reglementare prin care asigură elaborarea cadrului normativ necesar în vederea armonizării legislației din domeniile proprii de competență cu prevederile tratatelor și convențiilor internaționale la care România este parte și a îndeplinirii obligațiilor ce decurg din calitatea de stat membru al Uniunii Europene. Astfel, pe baza sugestiilor și recomandărilor făcute de Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, organism de experți independenți care monitorizează implementarea Convenției de către statele părți, Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții poate face propuneri de reglementare în acest domeniu, revenind Parlamentului sau, după caz, Guvernului sarcina de a adopta o reglementare conformă Constituției și Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități.*”

Totodată, prin **Decizia nr. 795 din 4 noiembrie 2020**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1299 din 28 decembrie 2020, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil sunt neconstituționale.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Instanța de contencios constituțional a reținut că lipsa de intervenție a legiuitorului, în sensul instituirii normelor privind organizarea instanței de tutelă, de la data intrării în vigoare a Codului civil și până în prezent este de natură să denatureze scopul legii, respectiv acela de a acorda unei instanțe judecătorești atribuțiile exercitate până la data intrării în vigoare a Codului civil de o autoritate administrativă, respectiv autoritatea tutelară, având în vedere rolul crescut al tutorelui în administrarea bunurilor persoanei puse sub interdicție judecătorească, rol ce necesită un control efectiv din partea unei instanțe judecătorești, care beneficiază de garanțiile de imparțialitate și independență.

Totodată, Curtea a constatat că menținerea *sine die* în fondul activ al legislației a unei norme tranzitorii, contravine scopului unei dispoziții tranzitorii, care trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea a două reglementări succesive, ceea ce este de natură să încalce cerințele de calitate a legii, garanție a principiului legalității, prin lipsa de previzibilitate a reglementării. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, noțiunea de previzibilitate a legii impune legiuitorului ca normele pe care le edictează să fie clare, ușor de înțeles, fără un conținut echivoc, precise, în corelare cu întreg ansamblul normativ (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 710 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1014 din 16 decembrie 2016, paragraful 28).

În plus, neconstituționalitatea dispozițiilor art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011 a fost constatată și prin prisma faptului că un organ administrativ, aflat în subordinea autorității publice locale, respectiv autoritatea tutelară, se pronunță asupra exercitării tutelei cu privire la bunurile interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia, fără ca partea interesată să poată contesta decizia organului administrativ în fața instanței judecătorești, ceea ce contravine dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Constituție privind accesul liber la justiție.

În consecință, constatând neconstituționalitatea art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011, sub aspectul efectelor deciziei pronunțate, Curtea a stabilit că, până la organizarea prin legea privind organizarea judiciară a instanței de tutelă, atribuțiile speciale ale acesteia referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia, sunt îndeplinite de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie.

În acest context, având în vedere și adresa Ministerului Justiției nr. 2/57409/3.08.2020 referitoare la Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020, precum și sesizarea formulată de

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Judecătoria Sectorului 4 București vizând Decizia nr. 795/2020, la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii au fost analizate efectele deciziilor menționate, din perspectiva activității instanțelor judecătorești, în scopul identificării unor soluții legislative în vederea punerii de acord a dispozițiilor declarate neconstituționale cu Constituția României, republicată, precum și cu jurisprudența Curții Constituționale.

Aspectele respective au fost analizate în ședința din data de 3 martie 2021 a Comisiei nr. 1 comună – „*Legislație și cooperare interinstituțională*” care a apreciat că inițierea demersurilor legislative pentru transpunerea deciziilor Curții Constituționale presupune un demers interinstituțional complex de analiză a întregului cadru legal privind capacitatea civilă a persoanei fizice și ocrotirea persoanei fizice, **propunându-se constituirea unui grup de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii și ai Consiliului Superior al Magistraturii.**

1. În ceea ce privește Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020, prin prisma considerentelor reținute de instanța de contencios constituțional, a prevederilor Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, ratificată prin Legea nr. 221/2010 și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Comisia nr. 1 a constatat că principalele aspecte ce trebuie avute în vedere pentru a asigura compatibilitatea dispozițiilor legale incidente cu Legea fundamentală sunt următoarele:

1. *Prevederea unei modalități de individualizare a măsurii de protecție, astfel încât să fie posibilă limitarea doar a unor drepturi civile și nu instituirea necondiționată a unei incapacități totale de exercițiu.*

În acest fel, măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu gradul de afectare a capacității de exercițiu din cauza bolii psihice ori a handicapului psihic și adaptată la circumstanțele și necesitățile individuale ale persoanei, prin opoziție cu reglementarea în vigoare uniformă și rigidă.

Astfel, modificarea legislativă trebuie să permită instanței să stabilească ce drepturi civile pot fi în continuare exercitate de persoana ocrotită, în funcție de circumstanțele cauzei și de interesul persoanei respective.

Curtea Constituțională a reținut neconstituționalitatea dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil și din perspectiva art. 20 din Constituție și art. 12 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități prevede obligația statelor părți de a garanta că aplicarea măsurilor de protecție ține seama de drepturile, voința și preferințele persoanei respective, că măsurile de protecție sunt proporționale și adaptate la situația

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

persoanei, se aplică pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și se supun revizuirii periodice de către o autoritate competentă, independentă și imparțială sau de către un organ juridic.

Din acest punct de vedere, relevantă este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, fiind subliniat în mod repetat că, dată fiind ingerința gravă în viața privată a persoanei cu dizabilități, aceasta trebuie să fie implicată în procesul decizional care se finalizează cu măsura de protecție aplicată, iar legislația trebuie să prevadă o abordare individualizată fiecărui caz de maladie mentală, care să asigure proporționalitatea ingerinței în viața privată cu scopul legitim de a proteja sănătatea și interesele persoanei respective (a se vedea *Cauza Shtukaturov împotriva Rusiei*, cererea nr. 44009/05).

Curtea a statuat că privarea de capacitate juridică constituie un amestec grav în dreptul la respectarea vieții private a unei persoane care este protejat în temeiul art. 8 Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea, de exemplu, *Cauza Matter împotriva Slovaciei*, nr. 31534/96).

Și în *Cauza A.N. împotriva Lituaniei*, cererea nr. 17280/08, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea art. 8 din Convenție.

Curtea reamintește că orice amestec în dreptul unei persoane la respectarea vieții sale private va constitui o încălcare a art. 8, cu excepția cazului în care aceasta a fost „prevăzută de lege”, a urmărit un obiectiv legitim sau îl urmărește în temeiul art. 8 § 2 și a fost o măsură „necesară într-o societate democratică” în sensul că era proporțională în raport cu obiectivele urmărite.

În cauza menționată, reținând existența unui temei legal, Curtea a analizat dacă declararea în incapacitate juridică a reclamantului a fost necesară și proporțională. S-a arătat că „*existența unei tulburări mintale, chiar și una serioasă, nu poate fi singurul motiv pentru a justifica incapacitatea totală. Prin analogie cu cauzele referitoare la privarea de libertate, pentru a justifica incapacitatea totală, tulburarea mintală trebuie să fie „de tipul sau gradul” care să justifice o astfel de măsură (a se vedea Shtukaturov, citată anterior, pct. § 94).*”

În speță, cadrul legislativ existent nu oferea instanței naționale posibilitatea individualizării măsurii aplicate, prin stabilirea unei „incapacități parțiale”. Curtea a apreciat că „*în cazul în care este necesară o măsură de protecție, ea ar trebui să fie proporțională cu gradul de capacitate al persoanei în cauză și adaptată la circumstanțele și necesitățile individuale ale acesteia [...]. Contrar acestui standard, legislația lituaniană nu a oferit un răspuns adaptat. Prin urmare, Curtea consideră că regimul de tutelă nu a fost adaptat la situația individuală a reclamantului, ci a implicat restricții impuse asupra oricărei persoane care a fost declarată în incapacitate de către o instanță.*”

Tel: (+40)21-311.69.32

Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro

Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„Curtea își reiterează opinia potrivit căreia autoritățile dispun, în principiu, de o marjă largă de apreciere în a stabili capacitatea mintală a unei persoane (a se vedea supra, pct. 116). Totuși, atunci când restricțiile în drepturile fundamentale se aplică unui grup deosebit de vulnerabil în societate care a suferit o discriminare considerabilă în trecut, Curtea a statuat, de asemenea, că în acel moment marja de apreciere a statului este substanțial îngustată și trebuie să existe motive bine cântărite pentru restricțiile respective. Motivul acestei abordări, care pune sub semnul întrebării anumite clasificări per se, este acela că astfel de grupuri au fost istoric prejudiciate, cu consecințe de durată, ceea ce a condus la excluderea lor socială. Un astfel de prejudiciu ar implica o stereotipie legislativă care să interzică evaluarea individualizată a capacităților și nevoilor acestora. În trecut, Curtea a identificat o serie de astfel de grupuri vulnerabile, care erau supuse unui tratament diferit, persoanele cu handicap mintal fiind unele dintre acestea (a se vedea *Alajos Kiss împotriva Ungariei*, nr. 38832/06, pct. 42, 20 mai 2010, și *Kiyutin împotriva Rusiei*, nr. 2700/10, pct. 63, CEDO 2011).”

În hotărârea menționată este invocată și Recomandarea nr. R (99)4 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind principiile referitoare la protecția juridică a adulților aflați în incapacitate, adoptată la 23 februarie 1999.

Din perspectiva aspectelor analizate anterior, relevante sunt principiile 3, 6, 7 și 14:

Principiul 3 – Rezervarea maximă a capacității

„1. Cadrul legislativ ar trebui, pe cât posibil, să recunoască faptul că pot exista diferite grade de incapacitate și că incapacitatea poate varia în timp. Drept urmare, o măsură de protecție nu ar trebui să ducă automat la restricționarea totală a capacității juridice. Cu toate acestea, o restricție a capacității juridice ar trebui să fie posibilă atunci când se dovedește că este necesară pentru protecția persoanei vizate.

2. În special, o măsură de protecție nu ar trebui să priveze automat persoana în cauză de dreptul la vot, sau să-și exprime voința, să consimtă sau să refuze să consimtă oricărei intervenție în domeniul sănătății, sau să ia alte decizii personale, în orice moment, atunci când capacitatea îi permite să facă acest lucru. [...]”

Principiul 6 – Proportionalitatea

„1. În cazul în care este necesară o măsură de protecție, ea trebuie să fie proporțională cu gradul de capacitate al persoanei vizate și adaptată la circumstanțele și nevoile individuale ale persoanei vizate.

2. Măsura de protecție ar trebui să aibă efect asupra capacității juridice, drepturilor și libertăților persoanei vizate în măsura minimă în care este compatibilă cu atingerea scopul intervenției.”

Principiul 7 – Caracterul echitabil și eficiența procedurilor

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Web site: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„1. Procedurile care duc la luarea de măsuri pentru protecția adulților aflați în incapacitate ar trebui să fie echitabile și eficiente.

2. Trebuie să existe suficiente garanții procedurale pentru a proteja drepturile omului ale persoanelor vizate și pentru a evita posibile abuzuri.”

Principiul 14 – Durata, reexaminarea și recursul

„1. Măsurile de protecție trebuie, ori de câte ori este posibil și oportun, să aibă o durată limitată. Trebuie să se ia în considerare instituirea de reexaminări periodice.

2. Măsurile de protecție trebuie reexamineate în cazul unei schimbări a circumstanțelor și, în special, în cazul unei schimbări a stării generale a adultului. Măsurile de protecție vor înceta în cazul în care condițiile lor de aplicare nu se mai îndeplinesc.

3. Dreptul adecvat la recurs trebuie să fie asigurat.”

Principiile rezultate din reglementările internaționale relevante, anterior menționate, dar și din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, principii ce stabilesc standardul comun european în materie, pot fi preluate și în Codul civil, în mod special principiul proporționalității și cel referitor la rezervarea maximă a capacității.

În fapt, Comisia a apreciat că trebuie reglementată și posibilitatea unei limitări parțiale a capacității, care să permită persoanei respective să exercite anumite drepturi, de exemplu dreptul de a încheia acte de dispoziție până la o anumită valoare, drepturile nepatrimoniale etc., eventual cu încuviințarea reprezentantului legal. În acest fel, proporțional cu afectarea discernământului, s-ar putea păstra o autonomie limitată a persoanei care necesită ocrotire, fără a fi supusă unei incapacități totale care o lipsește de posibilitatea de a acționa independent în aproape toate domeniile vieții personale și sociale, complet dependentă de reprezentantul desemnat.

În acest fel, măsura de protecție aplicată, care în mod evident afectează dreptul la respectarea vieții private a unei persoane, așa cum acesta este protejat de art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului, ar răspunde cerinței de a fi o măsură „necesară într-o societate democratică” în sensul că este proporțională în raport cu obiectivele stabilite.

De altfel, în materie de ocrotire a persoanei fizice, legea stabilește expres la art. 104 din Codul civil principiul interesului persoanei ocrotite.

Prin prisma acestui principiu, o măsură de protecție nu ar trebui să ducă automat la restricționarea totală a capacității juridice, ci este absolut necesar ca măsura aplicată să fie individualizată în funcție de scopul urmărit și circumstanțele personale ale celui ce necesită ocrotire, astfel încât să determine o restrângere a drepturilor strict în măsura în care limitarea este necesară.

Din acest punct de vedere, în alte sisteme de drept europene, ca urmare a ratificării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, dar și a jurisprudenței Curții Europene a

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. I din Constituție, republicată)

Drepturilor Omului, au fost inițiate sau adoptate modificări legislative care să pună în acord prevederile naționale cu standardele stabilite la nivel internațional și european.

Un studiu al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a arătat că majoritatea statelor membre au reglementat în diferite grade restricții ale capacității de exercițiu, urmărind ca măsurile respective să fie proporționale și să reflecte situația personală a persoanei ocrotite. Doar câteva sisteme de drept nu recunosc diferite grade de restrângere a capacității legale, cu consecința stabilirii unui sistem general de tutelă (guardianship), printre acestea fiind nominalizate Cipru, Irlanda și România. Mai mult, Germania și Suedia au abrogat în totalitate sistemele de protecție substitutive de decizie prin intermediul tutelei, acestea fiind înlocuite cu măsuri mai puțin intruzive.

Ca urmare a amendării legislației civile în materie, de exemplu, în Slovacia, Slovenia și Polonia sunt prevăzute două forme diferite de restrângere a capacității legale, fie pentru toate actele juridice, fie pentru o parte a acestora. De asemenea, legislația din Austria și Grecia prevede posibilitatea stabilirii unor măsuri de protecție prin care persoana afectată de o dizabilitate psihică este lipsită de capacitate doar cu privire la anumite acte juridice sau capacitatea este restrânsă, fiind necesară încuviințarea tutorelui.

Prin prisma acestor aspecte, Comisia nr. 1 a apreciat că demersul normativ ce va fi inițiat ca urmare a deciziei Curții Constituționale trebuie bazat pe un studiu de drept comparat, experiența celorlalte state europene în procesul de adaptare a legislației interne la standardele europene și internaționale fiind extrem de utilă.

2. Prin prisma considerentelor reținute de Curtea Constituțională, la nivelul reglementării interne trebuie să se prevadă o durată maximă pentru care se instituie măsura de protecție și un mecanism de revizuire periodică a acesteia.

În Decizia nr. 601/2020, Curtea a constatat că „nici sub aspectul duratei pentru care se instituie măsura de ocrotire și nici sub aspectul revizuirii periodice a acesteia dispoziția legală criticată nu corespunde standardelor internaționale, potrivit cărora o măsură de ocrotire se aplică pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și se supune revizuirii periodice de către o autoritate competentă. Astfel, punerea sub interdicție și, implicit, tutela durează până la încetarea cauzelor care le-au provocat [art. 177 alin. (1) din Codul civil]. Dispoziția legală menționată reprezintă o garanție de drept substanțial, însă pentru ca această garanție să nu fie una iluzorie legiuitorul trebuie să reglementeze dispunerea acesteia pe anumite intervale de timp pentru a da posibilitatea evaluării încetării cauzelor care au condus la instituirea măsurii. Aceste termene trebuie să fie fixe, prestabilite, ușor cuantificabile, suple și fără a avea o durată excesivă, care să permită revizuirea periodică a măsurii într-un mod eficient și coerent.

Tel: (+40)21 311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Web site: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod postal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

41. De altfel, Curtea observă că aceste criterii se regăsesc reglementate și în legislațiile altor țări, precum Franța, unde se stabilesc expres durata pentru care se instituie măsura, precum și condițiile în care poate fi reînnoită sau prelungită, respectiv instituirea măsurii nu poate depăși 5 ani sau, după caz, 10 ani, reînnoită pentru aceeași perioadă sau pentru o perioadă care nu poate depăși 20 de ani (art. 440 alin. 3 din Codul civil francez), și Elveția, unde măsura trebuie ridicată cât mai curând posibil și reexaminată la intervale regulate (art. 383 din Codul civil elvețian)."

Sub acest aspect, trebuie avut în vedere că art. 12 pct. 4 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități prevede expres obligația statelor membre de a garanta că măsurile de protecție care afectează capacitatea legală „se aplică pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și se supun revizuirii periodice de către o autoritate competentă, independentă și imparțială sau de către un organ juridic”.

De asemenea, Recomandarea nr. R (99)4 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind principiile referitoare la protecția juridică a adulților aflați în incapacitate, stabilește că măsurile de protecție trebuie, ori de câte ori este posibil și oportun, să aibă o durată limitată. Trebuie să se ia în considerare instituirea de reexaminări periodice. Măsurile de protecție trebuie reexamineate în cazul unei schimbări a circumstanțelor și, în special, în cazul unei schimbări a stării generale a adultului. Măsurile de protecție vor înceta în cazul în care condițiile lor de aplicare nu se mai îndeplinesc (Principiul 14).

Trebuie observat că recomandarea europeană nu prevede ca revizuirea să se facă obligatoriu de instanță, fiind posibilă și stabilirea unei alte autorități competente, care să ofere garanții de independență și imparțialitate.

Reținând aceste aspecte ce trebuie avute în vedere pentru a asigura compatibilitatea dispozițiilor legale incidente cu Legea fundamentală, Comisia nr. 1 a apreciat că **implementarea lor la nivelul legislației primare presupune o modificare amplă a Codului civil**, deoarece instituirea unei capacități de exercițiu restrânse în cazul persoanei majore nu implică doar modificarea prevederilor vizând capacitatea civilă a persoanei fizice și majoritatea dispozițiilor vizând ocrotirea persoanei fizice, dar și o adaptare a altor instituții importante ale dreptului civil (de exemplu, regimul nulității, căsătoria, filiația, exercitarea autorității judecătorești, regimul juridic al administrării bunurilor, cartea funciară, liberalitățile, succesiunile, obligațiile etc.)

În plus, dacă măsura punerii sub interdicție va fi înlocuită cu alte măsuri de ocrotire personalizate în funcție de gradul de afectare a capacității beneficiarului, în mod evident trebuie modificate și dispozițiile procedurale corespunzătoare. Or, în reglementarea în vigoare acestea se regăsesc în Codul de procedură civilă (art. 936 – 943 din Titlul II Procedura punerii sub interdicție judecătorească din Cartea a VI-a Proceduri speciale), dispoziții care vor fi adaptate în consecință.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislație@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Mai mult, modificarea aspectelor de drept substanțial vizând capacitatea persoanei fizice și măsurile de ocrotire presupun și modificarea altor acte normative, cum ar fi Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legislația privind evidența persoanelor, legislația referitoare la actele de stare civilă etc.

În consecință, dată fiind complexitatea problematicii ce trebuie avută în vedere și necesitatea unei intervenții legislative de amploare ca urmare a deciziei Curții Constituționale, Comisia a apreciat că este necesară constituirea unui grup de lucru interinstituțional la nivelul Ministerului Justiției.

ii. În ceea ce privește Decizia Curții Constituționale nr. 795/2020, Comisia a apreciat că este necesar ca problematica punerii de acord a cadrului normativ cu decizia menționată să fie rezolvată cu celeritate, date fiind implicațiile majore pe care această decizie le are în privința activității instanțelor de judecată.

Astfel, constatând neconstituționalitatea art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011, sub aspectul efectelor deciziei pronunțate, Curtea Constituțională a stabilit că, până la organizarea prin legea privind organizarea judiciară a instanței de tutelă, atribuțiile speciale ale acesteia referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia, sunt îndeplinite de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie.

Or, dat fiind caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, caracter ce se aplică în egală măsură și considerentelor pe care se sprijină deciziile prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții din legile și ordonanțele în vigoare, ca efect al Deciziei nr. 795/2020, instanțele pentru minori și familie vor îndeplini atribuțiile instanței de tutelă, prevăzute de Codul civil, referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia.

Acest fapt are consecințe evidente asupra volumului de activitate al instanțelor, secțiilor sau, după caz, completurilor specializate pentru minori și familie, de natură a afecta chiar dreptul persoanelor ocrotite la un proces echitabil. Sub acest aspect, trebuie reținut că, potrivit art. 107 alin. (2) din Codul civil, în toate cazurile, cererile privind ocrotirea persoanei fizice, prevăzute de cod în competența instanței de tutelă, se soluționează de îndată.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Potrivit art. 170 din Codul civil, prin hotărârea de punere sub interdicție, instanța de tutelă numește, de îndată, un tutore pentru ocrotirea celui pus sub interdicție judecătorească. Dispozițiile art. 114 - 120 se aplică în mod corespunzător.

În fapt, în reglementarea în vigoare, atât în cazul minorului, cât și al interzisului judecătorec, numirea tutorelui se face de către instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie, față de dispozițiile art. 229 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 71/2011.

Data fiind aplicarea corespunzătoare a regulilor de la instituirea tutelei minorului, și în privința controlului exercitării tutelei interzisului judecătorec sunt aplicabile în mod corespunzător prevederile art. 151 - 155 din Codul civil.

În consecință, ca efect al Deciziei nr. 795/2020, instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie vor exercita toate aceste atribuții stabilite de Codul civil în competența instanței de tutelă, respectiv controlul efectiv și continuu asupra modului în care tutorele și consiliul de familie își îndeplinesc atribuțiile cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătorec, atribuțiile vizând darea de seamă prezentată de tutore despre administrarea bunurilor acestora, verificarea socotelilor privitoare la veniturile celui ocrotit și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și cu administrarea bunurilor sale și descărcarea de gestiune a tutorelui la încetarea tutelei.

Or, cele mai multe atribuții referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătorec ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestora nu sunt proprii activității judiciare și încarcă în mod excesiv rolul instanțelor pentru minori și familie.

Numai dacă este avut în vedere controlul efectiv și continuu asupra modului în care tutorele și consiliul de familie își îndeplinesc atribuțiile cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătorec, potrivit art. 151 din Codul civil, ar fi necesară suplimentarea semnificativă a numărului de judecători și personal auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor pentru minori și familie, care să verifice fiecare caz în parte în care s-a instituit tutela minorului sau a interzisului judecătorec, atribuții care se exercită în paralel cu activitatea judiciară vizând celelalte dosare de competența acestor instanțe.

În scopul punerii de acord a cadrului legal cu decizia Curții Constituționale, Comisia a apreciat că este necesară **modificarea Codului civil în sensul partajării atribuțiilor de control**

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

privind exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc între autoritatea tutelară și instanță.

O intervenție legislativă de modificare a Codului civil în acest sens ar permite păstrarea în competența instanței doar a atribuțiilor judiciare referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestora.

Aceasta este soluția care ar răspunde în cea mai mare măsură exigențelor impuse de decizia instanței de contencios constituțional, prin prisma considerentelor referitoare la rolul crescut al tutorelui în administrarea bunurilor persoanei puse sub interdicție judecătorească, rol ce necesită un control efectiv din partea unei instanțe judecătorești, care beneficiază de garanțiile de imparțialitate și independență.

În plus, o astfel de soluție înlătură neajunsul din reglementarea în vigoare referitor la imposibilitatea contestării actelor prejudiciabile de către persoana interesată lipsită de capacitate de exercițiu, deoarece decizia finală referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia nu va mai aparține unui organ administrativ, ci unei instanțe judecătorești specializate, cu garanțiile de imparțialitate și independență, care va hotărî doar prin prisma interesului persoanei în privința căreia s-a instituit tutela.

Mai mult, rolul instanței nu va mai fi încărcat cu atribuții ce nu sunt specifice activității judiciare, deoarece operațiunile materiale vizând controlul efectiv și continuu asupra modului în care tutorele și consiliul de familie își îndeplinesc atribuțiile cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc, inventarierea bunurilor, verificările factice în legătură cu administrarea veniturilor și bunurilor minorului sau celui pus sub interdicție judecătorească, verificarea socotelilor privitoare la veniturile acestora și la cheltuielile făcute cu întreținerea lor, pentru a stabili dacă sunt corect întocmite și corespund realității, pot fi date în competența autorității tutelare.

Autoritatea tutelară are experiența efectuării acestor verificări, îndeplinind aceste atribuții și până în prezent, dispunând de logistica necesară.

În plus, autoritatea tutelară, serviciu organizat în cadrul primăriilor, este instituția care cunoaște cel mai bine situația persoanei ocrotite, având acces la toate datele pentru efectuarea verificărilor necesare.

De altfel, și în reglementarea actuală, potrivit art. 151 alin. (2) din Codul civil, în îndeplinirea activității de control, instanța va putea cere colaborarea autorităților administrației publice, a instituțiilor și serviciilor publice specializate pentru protecția copilului sau a instituțiilor de ocrotire, după caz.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Până la publicarea deciziei Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011, aceste dispoziții nu aveau aplicabilitate, deoarece, temporar, atribuțiile instanței de tutelă referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia reveneau autorității tutelare.

Ca efect al deciziei menționate, aceste atribuții sunt exercitate în prezent de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie.

Or, pentru a flexibiliza procedura vizând controlul exercitării tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc, se impune modificarea Codului civil, astfel încât instanțelor să le revină doar decizia finală cu privire la descărcarea de gestiune, după ce autoritatea tutelară a efectuat verificările materiale necesare și a consemnat rezultatul acestora într-un referat, care cuprinde și o propunere privind finalizarea procedurii.

În acest fel, după ce tutorele sesizează instanța competentă cu darea de seamă despre modul cum s-a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia, prin adresă, instanța ar putea solicita autorității tutelare întocmirea unui referat vizând verificarea socotelilor privitoare la veniturile minorului și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și cu administrarea bunurilor sale, revenind autorității tutelare să aprecieze dacă sunt corect întocmite și corespund realității, urmând să formuleze și o propunere pentru instanță în sensul dacă se impune sau nu să dea descărcare de gestiune tutorelui.

La inițierea demersului normativ de modificare a Codului civil poate fi avută în vedere și reglementarea unui termen în care autoritatea tutelară trebuie să efectueze verificările necesare și să înainteze rezultatul acestora către instanță.

După efectuarea acestor verificări de către autoritatea tutelară, documentele care consemnează rezultatul acestora și propunerile formulate pot fi prezentate instanței competente, care, în măsura în care socotelile privitoare la veniturile minorului/interzisului judecătoresc și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și cu administrarea bunurilor sale sunt corect întocmite și corespund realității, va da descărcare de gestiune tutorelui.

O astfel de reglementare, dacă va fi adoptată, ar permite instanței să pronunțe hotărârea finală asupra modului în care tutorele administrează bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc, dând descărcarea de gestiune, pe baza verificărilor factice efectuate de autoritatea tutelară și a propunerilor formulate de aceasta.

În procedura în fața instanței, în scopul descărcării de gestiune a tutorelui, s-ar putea reglementa și posibilitatea contestării verificărilor întreprinse de autoritatea tutelară și a

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

înscrierilor care consemnează rezultatul acestor verificări, instanța putând dispune refacerea acestora în măsura în care aspectele invocate sunt fondate.

Dacă are interes, tutorele poate contesta verificările întreprinse de autoritatea tutelară și rezultatul acestor verificări.

Sub acest aspect, descărcarea de gestiune presupune o procedură necontencioasă, fiind evident că tutorele va fi citat în calitate de petent, dar, potrivit art. 532 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța poate dispune, chiar din oficiu, orice măsuri utile cauzei, având dreptul să asculte orice persoană care poate aduce lămuriri în cauză, precum și pe acelea ale căror interese ar putea fi afectate de hotărâre.

În aceste condiții, o astfel de procedură ar asigura toate garanțiile pentru persoana ocrotită, răspunzând exigențelor ce decurg din decizia Curții Constituționale.

În plus, potrivit art. 155 din Codul civil, minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, consiliul de familie, oricare membru al acestuia, precum și toți cei prevăzuți la art. 111 (persoanele apropiate minorului, precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește minorul, serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor, cu prilejul înregistrării morții unei persoane, precum și notarul public, cu prilejul deschiderii unei proceduri succesorale, instanțele judecătorești, cu prilejul condamnării la pedeapsa penală a interzicerii drepturilor părintești, organele administrației publice locale, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană) pot face plângere la instanța de tutelă cu privire la actele sau faptele tutorelui păgubitoare pentru minor.

Dacă va fi însușită această propunere, nu mai este necesară o completare a legii prin care să fie posibilă contestarea/formularea plângerii și de către partea interesată, respectiv de minorul sub 14 ani sau de interzisul judecătoresc, în condițiile în care aceste persoane sunt lipsite de capacitate de exercițiu, aspect analizat în decizia Curții Constituționale.

Spre deosebire de situația analizată de instanța de contencios constituțional, în care decizia privind controlul exercitării tutelei aparținea unei autorități administrative, dacă va fi însușită propunerea formulată, hotărârea va aparține instanței specializate, pe baza verificărilor efectuate de autoritatea tutelară. Prin urmare, sunt asigurate toate garanțiile pentru protejarea drepturilor persoanei ocrotite.

Totodată, având în vedere că, în perioada de timp considerabilă care a trecut de la intrarea în vigoare a Codului civil, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară nu a fost completată în sensul organizării instanțelor de tutelă și nici nu se prefigurează un demers în acest

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

sens în perioada următoare, Comisia a apreciat că se impune renunțarea la soluția normativă vizând constituirea instanței de tutelă.

Astfel, Codul civil adoptat prin Legea nr. 287 din 17 iulie 2009 a introdus instituția instanței de tutelă, care, potrivit art. 107 alin. (1) din cod, are competență generală în soluționarea tuturor procedurilor prevăzute pentru ocrotirea persoanei fizice.

Art. 229 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil prevede că organizarea, funcționarea și atribuțiile instanței de tutelă și de familie se stabilesc prin legea privind organizarea judiciară.

Același act normativ a prevăzut că, până la reglementarea organizării și funcționării instanței de tutelă, atribuțiile acesteia urmează să fie îndeplinite de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie, respectiv de autoritățile tutelare sau direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, după caz.

Organizarea prin legea privind organizarea judiciară a instanței de tutelă este un proces de durată, care nu s-a materializat în intervalul de timp de la intrarea în vigoare a Codului civil și, date fiind aspectele logistice pe care le implică, nu poate fi întrevăzută o soluție de implementare a acestei instituții nici în viitorul apropiat.

După cum este cunoscut, la data de 30.09.2020, Ministerul Justiției a pus în dezbatere publică noile proiecte referitoare la Legile justiției, printre care și proiectul de Lege privind organizarea judiciară, fără însă ca acesta să conțină și propuneri referitoare la organizarea, funcționarea și atribuțiile instanței de tutelă și de familie.

Pe de altă parte, aspectele reținute în Decizia nr. 795/2020 vizând caracterul nerezonabil al menținerii în fondul activ al legislației a unei norme tranzitorii, fapt ce contravine scopului unei dispoziții tranzitorii, ar putea fi aplicabile și în ceea ce privește normele tranzitorii privind îndeplinirea atribuțiilor instanței de tutelă, până la reglementarea organizării și funcționării acesteia, de către instanțele, secțiile sau, după caz, completele specializate pentru minori și familie.

Prin urmare, date fiind aceste aspecte, Comisia a apreciat că nu se mai impune menținerea soluției reglementate de Codul civil referitoare la organizarea instanțelor de tutelă.

Cu deosebită considerație,

Judecător Mihai Bogdan Măteescu,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011